

Notícies

Espai dedicat a divulgar novetats de caire lingüístic d'interès general

El Servei de Normalització Lingüística del Consell iniciarà properament una línia de treball amb la residència La Bonanova per dur-hi a terme un pla de normalització

El primer pla de normalització que va dissenyar el Servei de Normalització Lingüística del Consell de Mallorca, dins la línia de treball en matèria de dinamització lingüística encetada amb l'Institut Mallorquí d'Afers Socials (IMAS), va ser el Pla d'Actuacions per al Foment i la Millora de l'Ús de la Llengua Catalana a la Llar dels Ancians.

Durant el 2012 es preveu continuar aquesta línia de treball amb l'IMAS.

Per millorar la qualitat dels serveis i la relació amb els usuaris i per guanyar competitivitat, és imprescindible dedicar una atenció preferent a les estratègies de comunicació i emprendre una planificació lingüística que incorpori i incrementi el català en les comunicacions de la residència.

És per això que el Consell de Mallorca, a través del Servei de Normalització Lingüística i una altra vegada amb l'objectiu de facilitar l'ús del català a la residència La Bonanova, preveu aplicar-hi una metodologia de planificació lingüística que consta de les fases següents:

- anàlisi de la situació
- diagnòstic de necessitats
- definició d'objectius

- pla d'actuacions a mida
- avaluacions periòdiques

Així doncs, la primera fase per a l'elaboració d'un pla de normalització específic per a la residència La Bonanova consistirà a fer una anàlisi prèvia sobre els usos i les actituds lingüístiques de l'organisme.

Per fer aquesta anàlisi s'emprarà l'Indexplà, una eina de treball que permet avaluar el grau de normalització lingüística d'una organització en un moment donat.

Amb aquesta anàlisi es podran conèixer les necessitats lingüístiques que pugui tenir l'organització (cursos, atenció de consultes, models de documents, etc.) i es podrà elaborar un pla lingüístic a mida.

Per dur-la a terme serà indispensable la implicació de la direcció del centre, la col·laboració dels responsables i la participació de tot el personal de la institució. A hores d'ara, ja s'han iniciat els primers contactes amb la coordinadora de l'àrea de Gent Gran de l'IMAS, Ana Belén Velasco, i s'ha previst una segona reunió dins el mes de setembre, que marcarà el calendari definitiu de l'inici del projecte.

L'ús social de la llengua catalana

Dèficit de presència del català en diversos serveis

Imaginem per un moment que ens trobam en una d'aquestes situacions: anam a un restaurant i la carta està escrita en quatre o cinc llengües, però el català no hi figura; telefonam al servei tècnic d'una empresa per solucionar un problema amb una avaria i no ens podem explicar en la nostra llengua, perquè no ens entenen; el tiquet regal perquè els nostres amics passin un vespre en un hotel de la nostra illa està escrit només en castellà i alemany...

Ens agradaria expressar la nostra queixa, però alhora, si som francs, ens sentim incòmodes o tensos, o no volem crear cap conflicte. **Què hi podem fer?**

En tot cas, nosaltres som les víctimes d'aquestes situacions i, per tant, en cap moment no cream un conflicte. L'únic que volem és sentir-nos còmodes i respectats. Els clients sempre mereixem la màxima consideració i és normal que, com a mínim, vulguem tenir la possibilitat d'expressar-nos en la llengua pròpia i també és normal que hi vulguem ser atesos.

Les empreses han de conèixer les nostres inquietuds com a clients i han de saber que els agraïm que ens

ofereixin productes en la nostra llengua i que, quan ho fan, ens consideram més ben tractats, ens sentim com a casa. Les empreses solen fer cas de les sol·licituds dels seus clients, sobretot, si són reiterades.

Per això, no ens hauríem de sentir incòmodes d'expressar clarament la nostra queixa o, si més no, la nostra insatisfacció o preocupació o desig a l'empresa afectada. Podem optar per fer-ho en el mateix moment en què detectam una mancança lingüística o podem fer-ho amb posterioritat, per telèfon o correu electrònic.

Ara bé, no sempre es produeix aquest dèficit lingüístic. Evidentment, ja hi ha empreses que usen el català en els serveis i en la relació amb els usuaris. També n'hi ha que l'incorporen o que n'incrementen l'ús. Una empresa que utilitza el català introdueix un valor afegit i, per tant, ofereix un servei de més qualitat.

Així com no ens hem de sentir malament per reclamar a les empreses que ens ofereixin els seus productes i serveis en la nostra llengua, també hem de saber manifestar la nostra satisfacció a les empreses que han decidit tenir-nos en compte.

Apunts

No donis res «per suposat»

**Per suposat* (i **per supost*) són traduccions calcades de l'expressió castellana *por supuesto*. En català tenim un ampli ventall de possibilitats per indicar que donam una cosa per segura: *per descomptat*, *per fet*, *naturalment*, *natural*, *és clar*, *evidentment*, *ja ho crec*, *no cal dir*, *i tant*, etc. Cal triar la més adequada en funció del context.

Exemples:

- ✓ Abans que comenci ja dones per fet que s'equivocarà.
- ✓ - Vindràs al sopar?
- Per descomptat! / naturalment! / és clar! / ja ho crec! / i tant que sí! / evidentment! /

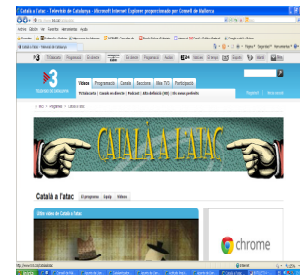
<http://catalanitzador.softcatala.org/>

Encara no teniu l'ordinador en català? Softcatalà ha elaborat el Catalanitzador, un recurs informàtic que facilita tenir el sistema operatiu, les aplicacions de Windows i el navegador en català. És gratuït i molt fàcil d'instal·lar! Només heu d'invertir cinc minuts a catalanitzar el nostre ordinador i dir al món que la nostra llengua és tan important com la resta i que ho paga traduir els programes informàtics.

<http://www.tv3.cat/catalaalatac>

Català a l'atac és un microespai televisiu de 45 segons que emet TV3 amb l'objectiu de reflectir, de manera humorística, la immensa diversitat i riquesa de la llengua catalana. *Català a l'atac* és un palíndrom, és a dir, es llegeix igual d'esquerra a dreta que de dreta a esquerra. Aquesta iniciativa s'emmarca en la celebració dels 100 anys de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. No te'l perdís!

El camí de les paraules

Sabíeu que el català ha deixat sentir la influència lèxica en les llengües veïnes i en les dels països que havien pertangut a la corona catalanoaragonesa? Destaquen els casos del sard, els dialectes meridionals italians i el castellà.

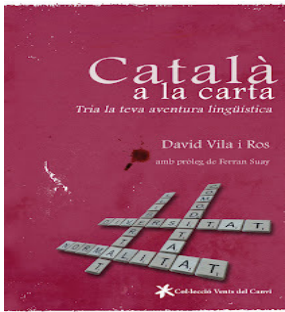
El sard és la llengua amb més influx lèxic català, ja que s'hi compten devers quatre mil catalanismes. N'hi ha de tot tipus, per exemple *arrekáda* (*arracada*), *faina* (*feina*), *fustéri* (*fuster*), *istimare* (*estimar*), *istraviare* (*estalviar*), *judgi* (*jutge*), *leggiu* (*lleig*), *mukkadóri* (*mocador*), *pikkaperdéri* (*picapedrer*), *sindria* (*síndria*), *tancare* (*tancar*), *tastar* (*tastar*)...

En els parlars meridionals italians, especialment el sicilià i el napolità, hi ha abundants empremtes lèxiques catalanes, entre les quals *aggrajiri* (*agrair*), *badagghiari* (*badallar*), *cairedda* (*cadira*), *caravazza* (*carabassa*) o *imbolicari* (*embolicar*).

El castellà ha acollit sempre, i encara ho fa, mots d'origen català. Per això s'hi troben moltes paraules de procedència catalana, com ara *anguila* (*anguila*), *añorar* (*enyorar*), *bajel* (*vaixell*), *buque* (*buc*), *capicúa* (*capicua*), *clavel* (*clavell*), *cohete* (*coet*), *faena* (*feina*), *mercader* (*mercader*), *papel* (*paper*), *pólvora* (*pólvora*), *sastre* (*sastre*), *semblante* (*semblant*), *turrón* (*torró*)...

Moltes altres llengües han manllevat en menor mesura mots al català: l'italià estàndard, el portuguès, l'alemany, etc. El francès també ho ha fet. Així, mots francesos com ara *abricot* (*albercoc*), *baraque* ('mena de barraca'), *galère* (*galera*) o *papier* (*paper*) són d'origen català. Algun d'aquests mots ha passat després del francès a altres idiomes, com ara l'anglès, una llengua a la qual és més difícil que hagin arribat directament italianismes.

Propostes

Català a la carta de David Vila i Ros, amb pròleg de Ferran Suay, vol ser un llibre en el qual el lector trobi arguments que l'animin a fer servir la llengua amb normalitat. D'aquí ve el subtítol de l'obra, *Tria la teva aventura lingüística*: si hi ha molts de perfils de catalanoparlant, cal oferir arguments a mida. L'objectiu del llibre és, precisament, arribar a tot tipus de catalanoparlant i animar-lo a usar una mica més la llengua. Ho paga!

Jocs de llengua

Topònims amagats

Heu d'endevinar quin topònim s'amaga darrere d'aquestes lletres. Són les mateixes que formen el nom d'un nucli població d'Artà (4 paraules), però desordenades, és clar.

De quina població es tracta?

ACONILÒ ERPE ED ATNS

Solució: Colònia de Sant Pere

Decapitacions

Heu de llevar la lletra inicial de la paraula que defineix les seqüències marcades en negreta. Exemple: si es talla el coll a la **institució on es guarden diners**, en surt la cuixa d'una granota: banca > ~~b~~anca > anca

Si treis el cap al **lloc on hi ha els ulls** en resulta un adverbi de temps: _ _ _

Una part de la cara guillotïnada és un **adjectiu femení d'altura**: _ _ _ _

Quan l'aigua fa xup-xup sense cap és un òrgan visual: _ _ _ _

Els **objectes amb què es menja sopa** sense cap serveixen per veure-hi bé: _ _ _ _ _ _

Solució: ara, alta, ull, ulleres

Recordau que, com a treballadors del Consell de Mallorca, teniu a la vostra disposició el Servei de Normalització Lingüística per resoldre els vostres dubtes lingüístics i per corregir els texts escrits que origineu en la vostra feina diària. També us podeu assessorar sobre els vostres drets lingüístics. Hi podeu contactar per telèfon (971 219 581) o bé per correu electrònic (nlinguistica@conselldemallorca.net).